

ਭਾਰਤੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀਆਂ ਰਿਪੋਰਟਾਂ

ਅਪੀਲੀ ਸਿਵਲ

ਪ੍ਰੋਮ ਚੰਦ ਜੈਨ ਅਤੇ ਕੇ. ਐਸ ਟਿਵਾਣਾ ਜੇ. ਜੇ.

ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ- ਬਚਾਅ ਪੱਖ-ਅਪੀਲੈਟਸ।

ਬਨਾਮ

ਡਾ. ਰਾਮ ਕਿਸ਼ਨ ਚੋਪੜਾ- ਜਵਾਬਦਾਰ।

1972 ਦੀ ਨਿਯਮਤ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ ਨੰ. 1055 ।

2 ਅਗਸਤ 1977

ਪੰਜਾਬ ਸਿਵਲ ਸਰਵਿਸ (ਸਜ਼ਾ ਅਤੇ ਅਪੀਲ) ਨਿਯਮ, 1952 - ਨਿਯਮ 4(ii) ਅਤੇ 8- ਵਾਧੇ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਦਾ ਆਰਡਰ—ਕੀ ਬੋਲਣ ਵਾਲਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ—"ਸਪਸ਼ਟੀਕਰਨ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਸਮਝੋ ਅਤੇ ਅਸੰਤੁਸ਼ਟੀਜਨਕ ਪਾਇਆ ਗਿਆ" ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਆਰਡਰ— ਕੀ ਨਿਯਮ ਅਤੇ ਕੁਦਰਤੀ ਨਿਆਂ ਦੀਆਂ ਲੋੜਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ।

ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਪੰਜਾਬ ਸਿਵਲ ਸਰਵਿਸ (ਸਜ਼ਾ ਅਤੇ ਅਪੀਲ) ਨਿਯਮ, 1952 ਦੇ ਨਿਯਮ 8 ਵਿਚਲੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਤੋਂ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ "ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਨੂੰ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਦੇ ਮੌਕੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵਿਚਾਰਿਆ ਗਿਆ ਹੈ " , ਮਹਿਜ਼ ਰਸਮੀ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਆਦੇਸ਼ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨੀ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਅਜਿਹੇ ਵਿਚਾਰ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਪ੍ਰਤੀਬਿੰਬਿਤ ਕ੍ਰਮ ਵਿੱਚ "ਵਿਚਾਰੇ ਗਏ" ਸ਼ਬਦਾਂ ਦਾ ਸਿਰਫ਼ ਪੰਕ ਟਿਊਸ਼ਨ ਨਿਯਮ 8 ਦੀਆਂ ਲੋੜਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਕੁਦਰਤੀ ਨਿਆਂ ਦੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਹੁਕਮ ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਕਿਸੇ ਨਾ ਕਿਸੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੇ ਵਿਚਾਰ ਦਾ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਕਰੇ। ਨਿਯਮ 8 ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਜ਼ਾ ਦਾ ਹੁਕਮ ਜੋ ਕਿ ਨਿਯਮਤ ਵਿਭਾਗੀ ਜਾਂਚ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਹੈ ਅਤੇ ਪਹਿਲੇ ਹੁਕਮ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਨਾ ਕਿਸੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਸਮੱਗਰੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਇਹ ਦਰਸਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ ਕਿ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਇਹ ਮਤਲਬ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨੀ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਵਰਗੇ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਕਾਰਨ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਲਈ ਆਦੇਸ਼ ਲਿਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਵਾਧੇ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਵਰਗੀਆਂ ਮਾਮੂਲੀ ਸਜ਼ਾਵਾਂ ਬਹੁਤ ਨਿਰਦੋਸ਼ ਨਹੀਂ ਹਨ ਪਰ ਸਜ਼ਾ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਵਿਰੁੱਧ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨੀ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਅਰਧ-ਨਿਆਇਕ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਹੁਕਮ ਪਾਸ ਕਰਨੇ ਪੈਂਦੇ ਹਨ, ਜੋ ਨਿਆਇਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਬੋਲਣ ਵਾਲੇ ਹੁਕਮਾਂ ਵਜੋਂ ਜਾਣੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਭਾਵ ਹੈ ਕਿ ਆਰਡਰ ਨੂੰ ਉਹ ਕਾਰਨ ਬੋਲਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ ਜੋ ਆਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਅਥਾਰਟੀ ਨਾਲ ਤੋਲਦੇ ਹਨ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਹੁਕਮਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਾਰਨਾਂ ਬਾਰੇ ਕੁਝ ਹੱਦ ਤੱਕ ਅਥਾਰਟੀ ਦੇ ਮਨ ਨੂੰ ਪ੍ਰਤੀਬਿੰਬਿਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਉਹ ਦੋਸ਼ੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਿਆ। (ਪਰਾ ੯)

ਸ੍ਰੀ ਜੋਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮੰਡੇਰ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਤੋਂ ਨਿਯਮਤ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ ਮਿਤੀ 4.

ਅਪ੍ਰੈਲ, 1972 ਦੇ ਦਿਨ, ਸ੍ਰੀ ਹਰਨਾਮ ਸਿੰਘ, ਸਬ ਜੱਜ 1st ਕਲਾਸ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ, ਮਿਤੀ 21 ਦਸੰਬਰ, 1970 ਨੂੰ ਉਲਟਾ ਕੇ ਅਤੇ ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਇੱਕ ਘੋਸ਼ਣਾਤਮਕ ਫ਼ਰਮਾਨ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਸਵਾਲ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੁਕਮ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਤੇ ਬੇਕਾਰ ਹੈ ਅਤੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਰਾਜ ਪੰਜਾਬ ਕਰੇਗਾ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਪੂਰੇ ਖਰਚੇ ਨੂੰ ਸਹਿਣ ਕਰੋ।

ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਕੀਲ ਐਸ.ਕੇ ਜੈਨ ।

ਜਵਾਬਦੇਹੀ ਵੱਲੋਂ ਐਡਵੋਕੇਟ ਇੰਦਰ ਕਿਸ਼ਨ ਮਹਿਤਾ ।

ਨਿਰਣਾ

ਕੇ.ਐਸ ਟਿਵਾਣਾ, ਜੇ.

(1) 27, 1964 ਨੂੰ, ਜੇ.ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ) ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ, 4 ਨੂੰ, ਸੰਚਤ ਪ੍ਰਭਾਵ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਉਸਦੇ ਇੱਕ ਗ੍ਰੇਡ ਵਾਧੇ ਨੂੰ ਰੋਕ ਕੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੇ ਇਸ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਦੀਵਾਨੀ ਮੁਕੱਦਮੇ ਰਾਹੀਂ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦਾ ਢੁਕਵਾਂ ਮੌਕਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਸਜ਼ਾ ਦੇਣ ਦਾ ਹੁਕਮ ਬੋਲਣ ਵਾਲਾ ਹੁਕਮ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਉਸਦਾ ਕੇਸ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਹਨਾਂ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਹੁਕਮ ਅਯੋਗ ਅਤੇ ਬੇਅਸਰ ਸੀ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਰਾਜ ਨੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕੀਤਾ। ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਮੁੱਦਿਆਂ 'ਤੇ ਸਿੱਖਿਅਤ ਅਧੀਨ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਕੇਸ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ: -

1. ਕੀ ਇਹ ਹੁਕਮ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ, ਮਨਮਾਨੀ ਅਤੇ ਬੇਕਾਰ ਹੈ?
2. ਰਾਹਤ.

(2f) ਅਧੀਨ ਜੱਜ 1st ਕਲਾਸ ਨੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਲਾਗਤਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ, ਚੰਨ-ਦੀਗੜ ਨੇ ਅਪੀਲ 'ਤੇ ਪਾਇਆ ਕਿ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੂੰ ਕਾਫ਼ੀ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਪਰ ਦੂਜੇ ਨੁਕਤੇ 'ਤੇ ਉਸ ਨੇ ਰਾਮ ਦਾਸ ਚੌਧਰੀ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਅਤੇ ਇਕ ਹੋਰ (1) ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਆਰਡਰ ਬੋਲਣ ਵਾਲਾ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਅਤੇ ਖਰਚਿਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਅਪੀਲ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤੀ। ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਬਕਾਇਦਾ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਆਈ ਹੈ। ਅਪੀਲ ਦਾਖਲ ਕਰਨ ਸਮੇਂ, ਰਾਮ ਦਾਸ ਚੌਧਰੀ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਸਿੰਗਲ ਬੈਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਦਰੁਸਤਤਾ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ, ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਚ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਕਰ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਅਪੀਲ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਹੈ।

(3) 'ਸ਼੍ਰੀ ਸ਼੍ਰੀ ਸਕਿਰ ਜੈਨ, 3 ਪੈਪਲੈਟ ਲਈ 2 ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ, ਨੂੰ ਇਤਰਾਜ਼ ਉਠਾਉਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਬਿਨਾਂ ਉਡੀਕ ਕੀਤੇ

ਅਪੀਲ ਦਾ ਨਤੀਜਾ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ, ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਸੀ ਕਿ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ, ਹੇਠਲੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਜਾਂ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਉਠਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ।

(4) ਇਸ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਇੱਕੋ ਸਵਾਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਪੰਜਾਬ ਸਿਵਲ ਸਰਵਿਸਿਜ਼ (ਸਜ਼ਾ ਅਤੇ ਅਪੀਲ) ਰੂਲਜ਼, 1952 ਦੇ ਨਿਯਮ 8 ਦੇ ਤਹਿਤ ਬਿਨਾਂ ਸੰਚਤ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦੇ ਇੱਕ ਵਾਧੇ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਦੀ ਮਾਮੂਲੀ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਅਣਗੌਲਾ ਹੁਕਮ (ਜਿਸਨੂੰ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਨਿਯਮ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ), ਚੰਗਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕੀ ਰਾਮ ਦਾਸ ਦਾ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ), ਜੋ ਕਿ ਭਗਤ ਰਾਜਾ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ

ਯੂਨੀਅਨ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ (2) 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਹੈ , ਦਾ ਸਹੀ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਨਿਯਮਾਂ ਦਾ ਨਿਯਮ 8 ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ: -

"8. ਨਿਯਮ 7 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨਾਲ ਪੱਖਪਾਤ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ, ਨਿਯਮ 4 ਦੀ ਧਾਰਾ (i), (ii>) ਜਾਂ (iv) ਅਧੀਨ ਕੋਈ ਵੀ ਹੁਕਮ ਕਿਸੇ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀ 'ਤੇ ਜ਼ੁਰਮਾਨਾ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਪਾਸ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਉਸਨੂੰ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਢੁਕਵਾਂ ਮੌਕਾ ਨਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇ। ਇੱਕ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ ਸਜ਼ਾ ਜੋ ਉਹ ਕਰਨਾ ਚਾਹ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

* * * * * ਸੋ » *
* * * * * ♦♦♦

ਵਾਧੇ ਨੂੰ ਰੋਕਣਾ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮ 4(ij)i ਦੇ ਅਧੀਨ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸਜ਼ਾ ਹੈ।

(5) ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨੀ ਅਥਾਰਟੀ ਲਈ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਅਤੇ ਹੋਰ ਕੁਝ ਨਹੀਂ। ਜੇਕਰ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਕੀਲ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ , ਅਨੁਸ਼ਾਸਨੀ ਅਥਾਰਟੀ ਨੇ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਸ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ 'ਤੇ ਸਵਾਲ ਨਹੀਂ ਉਠਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤੇ ਸ਼ਾਦੀ ਲਾਈ ਗੁਪਤਾ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ (3) ਅਤੇ ਮਾਲਵਿੰਦਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। (4) ਉਸਦੀ ਦਲੀਲ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ। ਇਹ ਦੋਵੇਂ ਫੈਸਲੇ ਅਪਰਾਧੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਉਚਿਤ ਮੌਕੇ ਦੇ ਸਵਾਲ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਦੇ ਹਨ ਜਦੋਂ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮ 8 ਦੇ ਤਹਿਤ, ਉਸ ਨੂੰ ਮਾਮੂਲੀ ਸਜ਼ਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਹ ਦੋਵੇਂ ਫੈਸਲੇ ਉਸ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ 7 ਅਤੇ 8 ਵਿਚਲੇ ਅੰਤਰ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਹ ਮੰਨਦੇ ਹਨ ਕਿ ਨਿਯਮ 8 ਦੇ ਤਹਿਤ, ਅਪਰਾਧੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਸੀ.

- (2) ਏਆਈਆਰ 1967 ਐਸਸੀ, 1606।
- (3) 1973 ਐਸਐਲਆਰ 913
- (4) ILR (1970) II Pb. & ਹੈਰੀ 580 (FB)।

ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕਾਰਨ ਦਿਖਾਉਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ, ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਹੋਵੇ, ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾਣਾ ਸੀ। ਉਸ ਨੂੰ ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਜਾਂ ਹੋਰ ਸਮੱਗਰੀ ਮੰਗਣ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜਿਸ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਉਸ ਵਿਰੁੱਧ ਸਜ਼ਾ ਦਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਸ਼ਾਦੀ ਲਾਈ ਦੇ ਕੇਸ ਅਤੇ ਮਾਲਵਿੰਦਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦੇ ਕੇਸ ਨੇ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਕਿਸ ਕਿਸਮ ਦੀ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ ਜਾਂ ਕਿਸ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਬੋਲਣ ਵਾਲੇ ਸੁਭਾਅ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੀ ਕੋਈ ਦਲੀਲ ਨਹੀਂ ਉਠਾਈ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਦੋਵੇਂ ਮਾਮਲੇ ਇਸ ਪ੍ਰਭਾਵ ਲਈ ਕੋਈ ਪੂਰਵ-ਨਿਰਧਾਰਨ ਨਹੀਂ ਹਨ ਕਿ ਕੀ ਨਿਯਮ 8 ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਕਾਰਨ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ ਜਾਂ - ਇੱਕ ਬੋਲਣ ਵਾਲਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

(6) Thet ਅਗਲਾ ਕੇਸ 1 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ; ਐਥੇ ਬੀ ਲਈ ਸਿੱਖਿਅਕ ਸਲਾਹ ਦੁਆਰਾ ਐਪੀ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਕੇ. ਰਾਜੱਪਾ ਮੈਨ (5) ਹੈ। ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਕੇ. ਰਾਜੱਪਾ ਮੈਨ ਸਹਾਇਕ ਸਟੇਸ਼ਨ ਮਾਸਟਰ ਸਨ। ਵਿਭਾਗੀ ਜਾਂਚ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਰਿਪੋਰਟ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜਿਸ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਰੇਲਵੇ ਸੇਵਾਦਾਰਾਂ ਦੇ ਆਚਰਣ ਅਤੇ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨੀ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮ 1713 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਚੀਫ ਕਮਰਸ਼ੀਅਲ ਸੁਪਰਡੈਂਟ ਨੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ:-

“ਇਸ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਦੇ 3 ਅਗਸਤ, 1963 ਦੇ ਆਪਣੇ ਜਵਾਬ ਵਿੱਚ ਕਰਮਚਾਰੀ ਨੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਦੋਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਇੱਕ ਜਾਂਚ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਅਹੁਦਾ 22-8-1963 ਤੋਂ 29-8-1963 ਤੱਕ ਸਹਾਇਕ ਕਮਰਸ਼ੀਅਲ ਸੁਪਰਡੈਂਟ ਓਲਵਾਕੋਟ ਵਿਖੇ ਰਿਹਾ। ਮੈਂ 2 ਨੂੰ ਦੇਖਿਆ ਹੈ? ਜਾਂਚ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਮੈਂ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦਾ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਪਾਲਣ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਬਚਾਅ ਲਈ ਹਰ ਵਾਜ਼ਬ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਮੈਂ ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀਆਂ ਖੋਜਾਂ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ ਕਿ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਵਿੱਚ ਦੱਸੇ ਗਏ ਸਾਰੇ ਦੋਸ਼ ਸਥਾਪਿਤ ਹੋ ਗਏ ਹਨ। ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਗੰਭੀਰ ਦੋਸ਼ ਹਨ, ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਆਰਜ਼ੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸ਼੍ਰੀ ਕੇ. ਰਾਜੱਪਾ ਮੈਨ, ਸਹਾਇਕ ਸਟੇਸ਼ਨ ਮਾਸਟਰ, ਚਲਾਕੁੜੀ 'ਤੇ ਸੇਵਾ ਤੋਂ ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਦਾ ਜ਼ੁਰਮਾਨਾ ਲਗਾਉਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਉਸ ਨੂੰ ਕਾਰਨ ਦਿਖਾਉਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਉਸ ਅਨੁਸਾਰ ਨੌਕਰੀ ਤੋਂ ਬਰਖਾਸਤ ਕਿਉਂ ਨਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਜਦੋਂ ਇੱਕ ਵਿਭਾਗੀ ਜਾਂਚ ਸੀ ਅਤੇ ਇੱਕ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨੀ ਅਥਾਰਟੀ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਚੀਫ ਕਮਰਸ਼ੀਅਲ ਸੁਪਰਡੈਂਟ ਨੇ ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤੀ ਪ੍ਰਗਟਾਈ ਸੀ, ਤਾਂ ਇਹ ਆਯੋਜਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ: -

“ਨਿਯਮ 1713 ਕੋਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਰੂਪ ਜਾਂ ਢੰਗ ਨਹੀਂ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨੀ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਰਿਕਾਰਡ ਦਰਜ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

State of Punjab etc. v. Dr. Ram Kishan Chopra (Tiwana, J.)

ਹਰੇਕ ਚਾਰਜ 'ਤੇ ਖੋਜ. ਨਿਯਮ ਸਿਰਫ ਇਹ ਮੰਗ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਾਂਚ ਦੇ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨੀ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਹਰੇਕ ਦੋਸ਼ 'ਤੇ ਆਪਣੀਆਂ ਖੋਜਾਂ ਦੇਣ ਲਈ ਅੱਗੇ ਵਧਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਇਹ ਮਤਲਬ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨੀ ਅਥਾਰਟੀ 'ਤੇ ਵਿਭਾਗੀ ਜਾਂਚ 'ਤੇ ਸਥਾਪਿਤ ਸਬੂਤਾਂ ਅਤੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਸਬਿਤੀਆਂ 'ਤੇ ਵੇਰਵਿਆਂ ਨਾਲ ਚਰਚਾ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲਿਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਹ ਕਿਸੇ ਨਿਆਂਇਕ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦਾ ਕੋਈ ਆਦੇਸ਼ ਜਾਂ ਫੈਸਲਾ ਸੀ। ਨਿਯਮ ਨਿਸ਼ਚਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨੀ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੇ ਰਿਕਾਰਡ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਰੱਖਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀ ਆਰ. 8 ਵਿਚ ਪ੍ਰੈਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਚੀਫ ਕਮਰਸ਼ੀਅਲ ਸੁਪਰਡੈਂਟ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਉਹ ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀਆਂ ਖੋਜਾਂ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹੋਇਆ ਕਿ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਸਾਰੇ ਦੋਸ਼ ਸਥਾਪਿਤ ਹੋ ਗਏ ਸਨ ਤਾਂ ਇਸਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਹਰੇਕ ਦੋਸ਼ ਦੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਨਿਯਮ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰੇਗਾ। ਆਖਰਕਾਰ ਨਿਯਮ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਪੈਡੋਟਿਕ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਨਹੀਂ! ਪਰ ਇੱਕ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਵਾਜਬ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਇਸ ਸਿੱਟੇ ਤੋਂ ਬਚਣਾ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੈ ਕਿ ਚੀਫ ਕਮਰਸ਼ੀਅਲ ਸੁਪਰਡੈਂਟ ਨੇ ਨਿਯਮ ਦੀਆਂ ਲੋੜਾਂ ਦੀ ਕਾਫੀ ਹੱਦ ਤੱਕ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਸੀ।

ਕੇ. ਰਾਜੱਪਾ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਨਿਯਮ 1713 ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ: -

"ਅਨੁਸ਼ਾਸਨੀ ਅਥਾਰਟੀ, ਜੇਕਰ ਇਹ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਅਥਾਰਟੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਤਾਂ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਦੇ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰੇਗੀ ਅਤੇ ਹਰੇਕ ਦੋਸ਼ 'ਤੇ ਆਪਣੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਨੂੰ ਰਿਕਾਰਡ ਕਰੇਗੀ।"

ਨਿਯਮ ਖੁਦ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨੀ ਅਥਾਰਟੀ ਦੇ ਨਿਯਮ ਵਿੱਚ ਅੰਤਰ ਦਾ ਸੁਝਾਅ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਉਹ ਖੁਦ ਇੱਕ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਅਥਾਰਟੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਜਦੋਂ ਇੱਕ 'ਅਨੁਸ਼ਾਸਨੀ ਅਥਾਰਟੀ' ਵਜੋਂ ਇਹ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਅਤੇ ਡੀਡੀ ਕੁਮਾਰੀਆ ਬਨਾਮ ਡਿਵੀਜ਼ਨਲ ਸੁਪਰਡੈਂਟ, ਉੱਤਰੀ ਰੇਲਵੇ, ਹਜ਼ਾਰੀ ਗੰਜ, ਲਖਨਊ, (6), ਜੋ ਕਿ ਦੁਬਾਰਾ ਇੱਕ ਰੇਲਵੇ ਕਰਮਚਾਰੀ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਹੈ, ਆਪਣੀ ਦਲੀਲ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲ ਲੈਣ ਲਈ ਸਿੱਖਿਅਕ ਕੋਟਿਨਸੇਲ ਦੀ ਮਦਦ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨੀ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਐਵਾਰਡ ਪਹਿਲੇ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਸਜ਼ਾ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ ! ਸਜ਼ਾ ਦੇਣ ਦਾ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਦੇਣ ਲਈ।

(7) ਵਿੱਚ ਸਟੇਟ ਆਫ ਮਦਰਾਸ ਬਨਾਮ ਆਰ.ਏ.ਆਰ. , ਸ਼੍ਰੀਨਿਵਾਸਨ 1(7), ਦਲੀਲ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨੀ ਕਾਰਵਾਈ ਅਰਧ-ਨਿਆਂਇਕ ਕਿਸਮ ਦੀ ਹੋਣ ਕਰਕੇ.

(6) 1974 SLR (Vol. II) 879'

^^

(7) ਏਆਈਆਰ 1966 ਐਸਸੀ 1827।

ਅਰਧ-ਨਿਆਂਇਕ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨੀ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਕੁਝ ਕਾਰਨ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ

ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨਾਲ ਕਿਉਂ ਸਹਿਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ, ਤਾਂ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨੀ ਅਥਾਰਟੀ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਨਾਲ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ: -

"ਅਸੀਂ ਇਸ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ ਹਾਂ। ਇਸ ਸਵਾਲ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਲਈ ਕਿ ਕੀ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ 'ਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਅਧਿਕਾਰੀ 'ਤੇ ਜੁਰਮਾਨਾ ਲਗਾਉਣ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿਚ ਕਾਰਨ ਦੇਣਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ, ਅਸੀਂ ਇਸ ਤੱਥ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ ਕਿ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨੀ ਕਾਰਵਾਈ ਅਜਿਹੇ ਅਪਰਾਧੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਉਸ ਲਈ 1 ਵਿੱਚ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਇੱਕ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜਾਂਚ ਨਾਲ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਜਾਂਚ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇੱਕ ਰਿਪੋਰਟ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਜਿੱਥੇ ਲੋੜ ਹੋਵੇ ਪਬਲਿਕ ਸਰਵਿਸ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨਾਲ ਸਲਾਹ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਅਤੇ ਜੇ 19 ਨੇ ਦੋਸ਼ੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਵੀ ਉਪਲਬਧ ਕਰਾਇਆ ਹੈ, ਇਹ ਸੁਝਾਅ ਦੇਣਾ ਕੁਝ ਹੱਦ ਤਕ ਗੈਰ-ਵਾਜਬ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਇਸ ਦੇ ਕਾਰਨ ਦਰਜ ਕਰਨੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ ਕਿ ਉਹ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੀਆਂ ਖੋਜਾਂ ਨੂੰ ਕਿਉਂ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਜੋ ਦੋਸ਼ੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿਚ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਅਧਿਕਾਰੀ 'ਤੇ ਜੁਰਮਾਨਾ ਲਗਾਉਣ ਦਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਇਹ ਕਾਰਨ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਸਿੱਟਿਆਂ ਤੋਂ ਵੱਖਰਾ ਕਿਉਂ ਹੈ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿਚ, ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਕਾਰਨ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਜਾਂ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। ਪਰ ਜਿੱਥੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੀਆਂ ਲੱਭਤਾਂ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹੈ ਜੋ ਦੋਸ਼ੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹਨ, ਅਸੀਂ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਨਹੀਂ ਸਮਝਦੇ, ਇਹ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੋਸ਼ੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਜੁਰਮਾਨਾ ਨਹੀਂ ਲਗਾ ਸਕਦੀ। ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਇਹ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ ਕਿ ਉਕਤ ਖੋਜਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਦੁਆਰਾ ਸਵੀਕਾਰ ਕਿਉਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਕਾਰਵਾਈਆਂ, ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ, ਅਰਧ-ਨਿਆਇਕ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ, ਪਰ ਜਿਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਇਹ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਦੇਖਦੇ ਹੋਏ, ਅਸੀਂ ਨਹੀਂ ਸਮਝਦੇ ਕਿ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ 'ਤੇ ਹਰ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਕਾਰਨ ਦਰਜ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਲਗਾਈ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।

(8) ਟੀ ਇਨ ਦਿ ਸਟੇਟ ਆਫ਼ ਹਰਿਆਣਾ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਰਾਮ ਚੰਦਰ ਵਿਚ । (ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਪੂਰੇ ਬੈਂਚ ਨੇ ਕਿਹਾ:-

“ਜਿੱਥੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਦੀ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ,

(9) ਏਆਈਆਰ 1976 ਪੀ.ਬੀ. ਅਤੇ ਹੈਰੀ. 381.

State of Punjab etc. v. Dr. Rain Kishan Chopra (Tiwana, J.)

ਕਿੱਥੇ ਹੈ ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ! ਆਪਣੀਆਂ ਖੋਜਾਂ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਦੇ ਕਾਰਨਾਂ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਇੱਕ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਰਿਪੋਰਟ ਪੇਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜਿੱਥੇ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨੀ ਅਥਾਰਟੀ ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀਆਂ ਖੋਜਾਂ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਇਹ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨੀ ਅਥਾਰਟੀ ਹਰ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਕਾਰਨਾਂ ਨੂੰ ਰਿਕਾਰਡ ਕਰਨ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਹੈ। ਇੱਕ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਅੰਤਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨੀ ਅਥਾਰਟੀ ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀਆਂ ਖੋਜਾਂ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ 'ਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇੱਕ ਕੇਸ ਜਿੱਥੇ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨੀ ਅਥਾਰਟੀ ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀਆਂ ਖੋਜਾਂ ਨਾਲ ਅਸਹਿਮਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।) ਪੂਰਵ ਵਿੱਚ, ਅਨੁਸ਼ਾਸਨੀ ਅਥਾਰਟੀ ਲਈ ਕਾਰਨਾਂ ਨੂੰ ਰਿਕਾਰਡ ਕਰਨਾ ਹਮੇਸ਼ਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਜਦੋਂ ਕਿ ਬਾਅਦ ਵਾਲੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਅਨੁਸ਼ਾਸਨੀ ਅਥਾਰਟੀ ਲਈ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।"

ਅਪੀਲ ਕਰਤਾ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਫੈਸਲਿਆਂ 'ਤੇ ਆਪਣੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਨੂੰ ਆਧਾਰਿਤ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨੀ ਅਥਾਰਟੀ ਨੇ ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤੀ ਪ੍ਰਗਟਾਈ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਆਪਣੇ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਕਾਰਨਾਂ ਨੂੰ ਦਰਜ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਸੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਯੋਗਤਾ ਦੇ ਅਧੀਨ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਬਾਰੇ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਆਰਡਰ ਲਿਖਣ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਦੁਹਰਾਈ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਪਰ, ਇਹ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ ਤਿੰਨ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ "ਕਿ ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨੀ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਦਾਖਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

(10) Thej casea inidhandicis notliofidisciplinarythauauthoritye ਜਾਂਚ ਰਿਪੋਰਟ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹੈ ਪਰ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਨਾਲ। ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਸਵਾਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯਮ 8 ਦੁਆਰਾ ਦਰਸਾਈ ਗਈ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਦਾ ਵਿਚਾਰ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਨਿਯਮ 8 ਵਿੱਚ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਤੋਂ ਅਸੰਭਵ ਹੈ "ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਦੇ ਮੌਕੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਸ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਹ ਮਹਿਜ਼ ਰਸਮੀ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਆਦੇਸ਼ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨੀ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਅਜਿਹੇ ਵਿਚਾਰ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਪ੍ਰਤੀਬੰਧਿਤ ਕ੍ਰਮ ਵਿੱਚ "ਵਿਚਾਰੇ" ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੇ ਸਿਰਫ਼ ਵਿਰਾਮ ਚਿੰਨ੍ਹ ਨਿਯਮ 8 ਦੀਆਂ ਲੋੜਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ, ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਕੁਦਰਤੀ ਨਿਆਂ ਦੀਆਂ ਲੋੜਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਹੁਕਮ ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਕਿਸੇ ਨਾ ਕਿਸੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੇ ਵਿਚਾਰ ਦਾ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਕਰੇ। ਇਹ ਏ.ਆਰ. ਸਿਰੀਨਿਵਾਸਨ ਦੇ ਕੇਸ ਅਤੇ ਰਾਮ ਚੰਦਲਰ ਦੇ ਕੇਸ ਤੋਂ ਵੀ ਨਿਕਲਦਾ ਹੈ। ਇਹਨਾਂ ਕੇਸਾਂ ਦੀ ਰਾਇ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨੀ ਅਥਾਰਟੀ ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਤੋਂ ਵੱਖਰੀ ਹੈ ਅਤੇ ਚੋਸ਼ੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾ ਦੇਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸਨੂੰ ਕਾਰਨ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਸਿਧਾਂਤ 'ਤੇ ਨਿਯਮ 8 ਅਧੀਨ ਸਜ਼ਾ ਦਾ ਹੁਕਮ, ਜੋ ਕਿ ਨਿਯਮਤ ਵਿਭਾਗੀ ਜਾਂਚ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਹੈ ਅਤੇ ਪਹਿਲੇ ਹੁਕਮ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਸਮੱਗਰੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ,

ਕੁਝ ਰੂਪ, ਇਹ ਦਿਖਾਉਣ ਲਈ ਕਿ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਮੇਰਾ ਇਹ ਸੁਝਾਅ ਦੇਣ ਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨੀ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਵਰਗੇ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਕਾਰਨਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਇੱਕ ਲੰਮਾ ਸਮਾਂ ਚੱਲਣ ਵਾਲਾ ਆਦੇਸ਼ ਲਿਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਵਾਧੇ ਨੂੰ

ਰੋਕਣ ਵਰਗੀਆਂ ਮਾਮੂਲੀ ਸਜ਼ਾਵਾਂ ਬਹੁਤ ਨਿਰਦੋਸ਼ ਨਹੀਂ ਹਨ ਪਰ ਸਜ਼ਾ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਵਿਰੁੱਧ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨੀ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਅਰਧ-ਨਿਆਇਕ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਹੁਕਮ ਪਾਸ ਕਰਨੇ ਪੈਂਦੇ ਹਨ, ਜੋ ਨਿਆਇਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਬੋਲਣ ਵਾਲੇ ਹੁਕਮਾਂ ਵਜੋਂ ਜਾਣੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਭਾਵ ਹੈ ਕਿ ਆਰਡਰ ਨੂੰ ਉਹ ਕਾਰਨ ਬੋਲਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ ਜੋ ਆਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਅਥਾਰਟੀ ਨਾਲ ਤੋਲਦੇ ਹਨ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਨੂੰ ਹੁਕਮਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਅਪਰਾਧੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਸਿੱਟੇ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਵਾਲੇ ਕਾਰਨਾਂ ਬਾਰੇ ਕੁਝ ਹੱਦ ਤੱਕ ਆਰਡਰ ਪਾਸ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਅਥਾਰਟੀ ਦੇ ਦਿਮਾਗ ਨੂੰ ਪ੍ਰਤੀਬਿੰਬਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। *ਰਾਜਿੰਦਰ ਪਾਲ ਅਬਰੋਲ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ (9)* ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਉਹੀ ਵਿਚਾਰ ਲਿਆ, ਜਿਸ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ *ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਬਖਤਾਵਰ ਸਿੰਘ (10)* ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਦੋਖਿਆ ਗਿਆ ਕਿ “ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਮੰਤਰੀ ਵੱਲੋਂ ਉਸ ਨੂੰ ਹਟਾਉਣ ਦਾ ਹੁਕਮ ਇਹ ਨਹੀਂ ਦੱਸਦਾ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਰਿਕਾਰਡ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਸਮੱਗਰੀ ਉੱਤੇ ਆਪਣਾ ਮਨ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਸੀ”। ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ‘ਸਪੀਕਿੰਗ ਆਰਡਰ’ ਨਹੀਂ ਸੀ। *ਰਾਮ ਚੰਦਰ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਫੁਲ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ*, *ਰਾਜਿੰਦਰ ਪਾਲ ਅਬਰੋਲ ਦੇ ਕੇਸ ਦੇ ਨਿਰੀਖਣ ਐਡ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਬੁਲਾਰੇ ਓ. ਚਿਨੱਪਾ ਰੈਡੀ ਜੇ. ਨੇ ਕਿਹਾ*, “ਮੰਤਰੀ ਦੁਆਰਾ ਦਰਜ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਖੋਜਾਂ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਪਹਿਲੀਆਂ ਖੋਜਾਂ ਸਨ ਅਤੇ ਇੱਕ, ਇਸ ਲਈ, ਮੰਤਰੀ ਤੋਂ ਬੋਲਣ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਉਮੀਦ ਕਰੋ।” ਇਸ ਲਈ, ਕੁਦਰਤੀ ਨਿਆਂ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੀ ਲੋੜ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਨਿਯਮ 8 ਦੇ ਅਧੀਨ ਵੀ ਸਜ਼ਾ ਦਾ ਹੁਕਮ ਇਸ ਅਰਥ ਵਿਚ ਬੋਲਣ ਵਾਲਾ ਹੁਕਮ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਵਿਚ ਕਾਰਨ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ, ਸਖਿਪ ਵਿਚ, ਜੋ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨੀ ਅਥਾਰਟੀ ਨਾਲ ਤੋਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਸ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾ ਦਿਓ। *ਰਾਮ ਦੋਸ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਵੀ ਇਸੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਭਗਤ ਰਾਜੇ ਦੇ ਕੇਸ ਦੀ ਪੈਰਵੀ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਮੇਰੇ ਵਿਦਵਾਨ ਭਰਾ i, PC ਜੈਨ, ਜੇ. ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਵਿਚਾਰ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੇ*:-

“ਇਸ ਵਿਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਦਾ ਪਰਛਾਵਾਂ ਨਹੀਂ ਬਚਿਆ ਹੈ ਕਿ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਏ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਹਨ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਮੈਂ ਰਾਜ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੀ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਮਨਾਉਣ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ ਹਾਂ ਕਿ ਨਿਯਮ 8 ਦੇ ਅਧੀਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਰਵਾਈ ਲਈ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਬੋਲਣ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਨਿਯਮ 4 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ; ਇਸ ਨਿਯਮ ਦੇ ਤਹਿਤ, ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ 'ਤੇ ਜੁਰਮਾਨਾ ਤਾਂ ਹੀ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੇਕਰ ਚੰਗੇ ਅਤੇ ਲੋੜੀਂਦੇ ਕਾਰਨ ਦਿਖਾਏ ਗਏ ਹਨ। ਚੰਗੇ ਅਤੇ ਲੋੜੀਂਦੇ ਕਾਰਨਾਂ ਦੀ ਹੱਦ ਤਾਂ ਹੀ ਲੱਭੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ

(9) 1971 ਐਸਐਲਆਰ 130.

(10) ਏਆਈਆਰ 1972 ਐਸਸੀ 2083

ਮਨਜੀਤ ਕੌਰ ਬਨਾਮ ਗੁਰਦਿਆਲ ਸਿੰਘ ਗੰਗਾਵਾਲਾ (ਨਰੂਲਾ, ਸੀ.ਜੇ.)

ਹੁਕਮਾਂ ਦੀ ਪੜਚੋਲ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਨਹੀਂ ਹਨ।"

ਰਾਮ ਦਾਸ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਗਟਾਏ ਵਿਚਾਰ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ। ਹੱਥ ਵਿੱਚ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ ਹੋਣ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ: -

- “ਉਪਰੋਕਤ ਵਿਸ਼ੇ 'ਤੇ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਮੈਮੋਰੈਂਡਮ ਨੰਬਰ 7759-ਬੀ- (ਏ.ਐੱਸ.ਓ.-2) 6315713, ਮਿਤੀ 4 ਦਸੰਬਰ, 1963 ਦੇ ਜਵਾਬ ਵਿੱਚ 30 ਜੂਨ, 1964 ਦੇ ਆਪਣੇ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿਓ।
2. ਤੁਹਾਡੇ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਵਿਚਾਰਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਅਸੰਤੁਸ਼ਟੀਜਨਕ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਰਾਜਪਾਲ ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਤੁਹਾਡੇ 'ਤੇ ਬਿਨਾਂ ਸੰਚਤ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦੇ ਤੁਹਾਡੀ ਅਗਲੀ ਇਕ ਵਾਰੇ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਦਾ ਜੁਰਮਾਨਾ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਖੁਸ਼ ਹਨ।
3. ਇਸ ਸੰਚਾਰ ਦੀ ਇੱਕ ਕਾਪੀ ਤੁਹਾਡੇ ਨਿੱਜੀ ਗੁਪਤ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਰੱਖੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ।

ਇਹ ਇਹ ਨਹੀਂ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਨੂੰ ਕੁਦਰਤੀ ਨਿਆਂ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਉੱਪਰ ਦੱਸੇ ਗਏ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, "ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਵਿਚਾਰਿਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਉਹੀ ਅਸੰਤੁਸ਼ਟੀਜਨਕ ਪਾਇਆ ਗਿਆ" ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਲਿਖਤ ਲੋੜਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ। ਅਪੀਲ ਦੇ ਅਧੀਨ ਫੈਸਲੇ ਨੇ ਮੁੱਦੇ ਦੇ ਨੁਕਤੇ ਦਾ ਸਹੀ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਸਾਨੂੰ ਇਸ ਵਿੱਚ ਦਖਲ ਦੇਣ ਦਾ ਕੋਈ ਆਧਾਰ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦਾ।

(10) Theabove!ldiscusionist ਦਾ ਨੋਟਲ ਨਤੀਜਾ ਕਿ theieappe ਨੇ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਖਰਚੇ ਚੁੱਕਣ ਲਈ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਪ੍ਰੇਮ ਚੰਦ ਜੈਨ, ਜੇ.—ਮੈਂ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ।

ਕੇ.ਟੀ.ਐਸ. _

ਡਿਸਕਲੇਮਰ— ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮਾ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਸਿੰਘ

ਪ੍ਰਭਾਪ੍ਰੀਤ

ਰੀਵੀਜ਼ਨਲ ਸਿਵਲ
ਆਰ.ਐਸ. ਨਰੂਲਾਐਫਸੀ.ਜੇ.
ਮਨਜੀਤ ਕੌਰ - ਪਟੀਸ਼ਨਰ,

ਬਨਾਮ

ਗੁਰਦਿਆਲ ਸਿੰਘ ਗੰਗੋਵਾਲਾ -ਜਵਾਬਦਾਰ।

1977 ਦੀ ਸਿਵਲ ਰਵੀਜ਼ਨ ਨੰ. 287

8 ਅਗਸਤ 1977 ਈ.

ਕੋਡ ਆਫ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ (1908 ਦਾ V) - ਆਰਡਰ 9 ਨਿਯਮ 9 - ਹਿੰਦੂ ਸੇਰਿਜ ਐਕਟ (1955 ਦਾ XXI) ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਵਿਆਹ ਕਾਨੂੰਨ (ਸੋਧ - ਯੋਗਤਾ) ਐਕਟ (1976 ਦਾ LXVIII) ਦੁਆਰਾ ਖਤਮ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ - ਲਈ ਧਾਰਾ 10, 13 ਅਤੇ 21— ਪਟੀਸ਼ਨ